

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Szent István király.

Pogánynak született s hófehér lovat áldozott még. Törzsökös őse a honalapító Árpád volt, ki diadalmas csaták után, messze keletről egy sajátságos, nyugaton ismeretlen, senkivel sem rokon népet telepített le a Duna-Tisza közén, a Kárpátok szelid lejtőjén, Erdély vadvirágos mezőin.

Büszke fejedelmi volt, elhivatva megteremteni egy nemzetnek ezeresztendő dicső jövőjét, megalapozni egy országot, hogy az dacoljon vésszel, viharral, ezeresztendő forgandós játékkal.

Pogánynak született s magával hozta lelkében mélyen belevésve a turáni mezők minden szépségét. Dacos, vad magyar volt s fékezhetetlen lelke új célok, új álmok felé vitte. Álmosnak volt az ükunokája s magának tündöklő koronát, népének határtalan hatalmat álmodott. Álmat célként tűzte ki s a cél érdekében feláldozta egész multját. Vajk, a pogány fiu meghajtotta büszke fejét s a művelt nyugat új hitének külső szimboluma a keresztelő viz, Magyarország legelső királyának homlokát érintette, hogy új hitében megerősödve, megvesse egy új nemzetnek megdöntöhetetlen életét.

Kelet csodálatos életéből jött, de megérezte, hogy a vereckei szoroson túl,

a Kárpátok gerincén meg kell álljon még a magyar Isten, Hadur is, mert az új föld már nyugat kapuja, honnan nincs többé visszatérés, mert az új föld bölcső, melyből egy nemzet élete fakad, s egy új Istennek új temploma, honnan új élet új áldásáért kell imádkozzon a magyar nép, hogy elnyerje a hivatott népek örök életét s ne pusztuljon el a régi hit árnyékában nyomtalanul.

A pogány Vajk fiu, Hadur nemzetének büszkesége az új Isten kiválasztott fia lett. Fejére koronát tett, melynek keresztjét tündöklő fénnel övezte a szentek glóriája. Királyi keze megnyitotta a nyugat kapuját, ereje megtörte Hadur istenségét, s az új földön megindult a szorgalmas munka, melyet megáldott az új Isten s melyért nem haragudott a régi.

A legelső király élete és munkássága a magyar nép szívében oltárra helyezte a magyar királyok szent koronáját s az arany művü, drágakövekkel ékes korona szimbolum lett, mely piadesztálon nyugszik és szent áhitat veszi körül.

Szent István király ünnepén, Magyarország ünnepén, minden szent áhitat a koronáért s a koronának szól. Egy szent viselte elsőnek fején s utoljára egy martyrnak fejről hullott a porba. De akár királyok fején ékeskedett, akár földnek a pora szennyezte be, Szent

István napján egy kicsiny nemzet minden fia bensőséges áhitattal veszi körül lelke mélyén a szent ereklyét, melynek sápadt aranyfénye egy nagy királyról s egy ezer éves dicső multról mond csodás történetet. —b—

Búcsú a szászvárosi kétfejű-sastól.

A szászvárosi, volt császári és királyi 64-es gy. ezred, egykori kaszárnyájának tágas udvarán, egy emlékoszlop fölött, sokáig szimbolizálta a magosba röpitő hirtűgyat egy terpeszkedő szárnyu, furcsa vasmadár: az osztrák kétfejű sas. Az öreg kollegiumban, március idusán, ha összeverődött Bodor Aladár lelkes kuruc-brigádja: a Kossuth-nóta rebelis hangjai mellett, mindig kijutott a fekete-sárga madárnak egy-egy parázs hessegetés, abcugolás a tüntető kórusból. Mondják, hogy b. e. Jánossy professzor ur olyan tüzes philippikákat kanyarított ki az osztrák mithoszi kétáguság ellen, hogy annak a városból való kiröpitésére valóságos diák-összeesküvés keletkezett. A kollégiumból indult utnak természetesen az a sok diák susárlás is, amelyeknek célpontja a kétfejű madár volt. Kicsi fikák szentül hitték, hogy a kő obeliszkhez azért kalapálták oda, mert Pestre akart repülni szégyenében, hogy Turul madárrá szépsítsék kétfelé satnyult fejét és hogy vasrácsból kisdéd zárkát azért eszkaláltak neki, mert Kinizsi lelke minden október 6-án, magára vette alkonytját páncélos ruháját, hogy hatalmas szeges buzogányával pozdorjává törje a 48-ban nagy bajt szerző madarat. Csak a

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Az Ő büne.

Irta: BALLA S.

Rágyujtott a vacsora utáni szivarára.

— Na készülj Zsuzskó, fordult a lányához, vár a mindennapi sétám.

— Ma eredj édesapám egyedül, fáradt vagyok a nagy takarítástól.

Megcsókolta a lányát. A sétabotjával szórakozottan koppantotta a lépcsőket a lépcsőházban. Szokatlan volt, hogy egyedül indul el. Öt évi özvegysége alatt jóformán minden este sétált a lányával vagy másfél órát. „Korán nősült, sokat dolgozott, fáradt idegzetű ember“ — így jellemezték barátai.

— Meg kellene nősülnöd Károly újra — mondogatta társa az agglegény Szabó mérnök. — Anya kellene egy ilyen nagy leánynak.

— Anyja is vagyok én neki — vágta el ilyenkor a beszéd fonálát...

Betévedt a közeli parkba. Mosolygott ma-

gában: Lám, hogy egyedül járok, már eltérek a szokott sétauttól.

A tó melletti padon egy nagy sötét bokor tövében leült. Élvezte az őszi csendet, amit csak néha zavart meg egy-egy hal, amint kicsapódott a vízből, meg-meg villantva rángó testének ezüstös pikkelyzetét. Léptek alatt ropogott a kavics. A háttölgötti bokor mögül egy férfi hang szűrődött át.

— Itt leülhetünk.

— De nem maradhatok soká ám, ütötte meg egy női hang a fülét. Ismerősnek tünt fel egy pillanatra a hang, de fáradt és a hangulatot mohón elverő agya elrántotta az utána gondolás munkájától. „Szerelmes pár“ — nevetett benne a jóságosan megértő melegséggel a gondolat. Valami kis irigységféle csiklandozta. Az adottságokba bezárt, őszbe haladó férfiasságának felsőhajtása. Gépiesen a szivartárcája után nyult. „Nem gyujtok rá, — nem zavarom őket. Talán csokolóznak. A lány biztos tüde, fiatal — vajjon szőke, — barna, alacsony avagy magas?“

— Eh vén számár, miken gondolkozok.

Férjhez adandó lányom van. Nem értem ezt a gyermeket. Szófogadó, szótlan, pirulós — és nem vágyik sehova. Nő gyerünk haza.

Felállt. A bokor mögött zöreje.

Az ut lámpásai mint nagy opálgömbök usztak fényükkel a vizen. Percekig bámulta. Kitért az utra, előtte a félhomályban egy pár haladt a kijárat felé. A férfi erősen gesztikulált és hangosan felindulva beszélt:

— Nem bírom ezt a bujocskát a szerelmünkkel. Nincs mit szégyeljünk, oh miért adtam egy gyerekes szeszélyére szavamat. Kérem oldjon fel, én holnap beszélek édesapával.

Most már határozottan ráismerek e hangra. Biró a kis mérnök. Éppen a nagy ivlámpa alá ért a pár. Léptei zajára megfordult idegesen a leány.

— Zsuzskóm, — markolt a szívébe a kínos ráismerés. Megtorpant a félhomályban. „Nem ismerték meg. Kétségtelen, hogy ő az, a kalapja, arca, hangja.“ Nekidült a fának, ólmos nehézség ülte meg a tagjait. A megdöbbenés bárgyu tanácstalan dermetségét — az aggodás indulata oszlatta el. „Az én ártatlan kis-

vasrács nyújtotta a szegény pára életét — a fika-sereg fantáziájában.

No, de akármennyi rosszat is koholtak, sőt terelvek is az öreg kollegium diákjai a kétfejű sas felől, mégis csak ott állhatott vaskarmaival a biskupitzi csatában járt ezredzászló, vasból öntött, gyüremlékén. S mikor a nagy háboruban — fenemód — összebarátkoztunk az osztrák sógorral, kezdtünk jobb véleménnyel lenni felőle, sőt ma már egyenesen kénytelenek vagyunk megvallani, hogy bizony elég szép volt az ott a kaszánya udvarán még két fejjel is!

De haj, nagyot fordult a világ tengelye. Az öreg kollegiumból elszéledtek a vidám fiúk. Elnémult a kedves zsvaj s téli hó lepte be a bujdosó diákok csizmája nyomait.

Lomtárba került a régi emlék is, mint anyni más dicső trofeum.

Különös ez a mi hajdani kurucságunk! Ma önkénytelenül is — könnyes szemmel veszünk bucsut a vasmadártól, mert ezzel az utolsó emlékeztetőtől is megfosztatunk s jeltelessé válik itt minden, abból az ezer esztendőből, amelyikben jó és balsorsban: mi csináltuk Kenyérmezőn a históriát.

Igaz, hogy a mi madarunk mégis csak a Turul madár volt, de azért elsiratjuk ezt a kétfejű jószágot is, mert — akárhogy is — de a hasán hordozta a megobstruált tarsolyt, melybe a mi ezeréves cimerpajzsunkat tették bele a Pragmatica Sanctioval. És hogy ne lássanak ok nélkül pityergőnek, hát én bizony ápertén kimondom, hogy ezt a rusnya madarat is csak azért siratom, mert a tarsonyáért buslakodom — nagy zokogó bánkódással.

Volt ez is s ma már nincsen! Hogy, hogy nem — mi azt nem firtatjuk — egyszer csak megláttuk, hogy a 64-es vasmadarat, egy ócskavas kereskedő udvarára fuvarozzák. A madár fuvarosától megtudtuk — rettentő titoktartás kötelezettsége mellett — (száradjon a lelkünkön, ha mégis kiszervezzük) hogy mászára tették az egykori hadidicsőséget és az elhasznált fémkereskedő ur, a vasmadár kitőjáért 1 leut pengetett le valakinek. Volt vagy 450 kiló. Megpróbálták nemes lelkek a nem éppen hozzá illő környezetből, a rozsdás cigánytepsik és lyukas fazékok invalidus társaságából, kimenteni a ledegredált hadi madarat és hogy elhelyezhessék, mint tisztos régi emléket valamelyik erdélyi muzeumba, ígértek érte kilónként 3 leut a kereskedőnek, de hiábavaló volt a nemesszívű áldozatosság, mert az üzleti leleményesség nem indult meg

lányom randévuzik.“ De egy pillanat alatt ismét lehiggadt.

— Szerezz anyát Zsuzskónak, vagy légy te az anyja ha képes vagy rá, kuszott a szívére elhunyt felesége utolsó kérése.

— Én vagyok a hibás — vádolta magát. Az én minden becézgetésem „idegen“ maradt számára. Hiába, egy nőt csak egy nő, egy anyai átérzés tud megérteni és lelkileg tökéletesen kielégíteni. A féltő szigorom csak elvadította a bizalmát tőlem.

A pár már eltűnt. Rohant haza...

— Mit csináltál Zsuzskóm amíg oda voltam, nyitotta rá az ajtót?!

A lány ráemelte ijedt, könyörgő tekintetét. Biborra gyult az arca, majd lefutott belőle ijedten a vér. Szólni akart, de ehelyett zokogva odaborult az apjára.

Az megsimogatta a haját, meleg, boldog örömmel. És mint aki egy nagy hibát tehet jóvá, halkán, meghatottan, megértően kérdezte:

— Hát olyan nagyon szereted csacsikám?

a hunn ivadékok emléktisztelettől csepegő lírai dumáján és 6 leuba hagyta a műemlék kilóját. Hát ez bizony sok!

Bizonyosan akad még rozsdásszívű ember, ki 6 leuval újra kohóba fogja dobni az összetört madarat, hogy csatorna-rácsokba transformáltatva — álmódjon tovább Biskupitzról, 1866-ról és a sok régi-régi dicsőségről, meg a kérlelhetetlen ócskavas kereskedő urról.

Tehát bucsuzzunk el városunknak ettől a régi speciálításától is. Azért írjuk meg most róla, amit sikerült megtudnunk a 64-es hagyományok szászvárosi secretáriusától.

Az 1866-iki porosz-osztrák háborút, az előltöltős puskákkal verekedő, Benedek tábornagy elvesztette. Az osztrák ármádia rückwertskoncentrirungot csinált hazafelé. A csehországi biskupitzi frontszakaszon a visszavonulást, a szászvárosi 64-es ezred fedezte. Nagy feladat volt ez a hátültöltős Mauzerekkel szemben. De a tiszta román ezred állta vitézül a tüzet. Egy egész divíziót egymaga egyedül fedezett. 1866. június 25-én egy egész napi verekedés után, végül egy porosz vértés lovasezred támadta meg a vitéz 64-eseket. Kilenc ízben attakozták meg a porosz kűrazirek a 64-es bakákat, akik nagy veszteséggel ugyan, de dicsően oldották meg feladatukat és a szó szoros értelmében megtizedelték a porosz vértéseket.

Ennek a dicső haditénynek emlékére öntette az ezred a kétfejűsast 1905-ben Kalánban. Nagy ünnepek között leplezték le 1905. június 25-én a hadiemléket. Egybe gyűlt az ezred valamennyi biskupitzi veteránja és a Gotterhalte hangjai mellett, ünnepélyesen adta át az ezrednek a biskupitzi emléket, egy nagyszabású generális.

A biskupitzi csatát egy Koch nevű híres osztrák csatafestő meg is festette s ezt a sikerült képet maga I. Ferenc József vette meg s ajándékozta oda az ezred tisztikarának. Tehát az a nagy értékű művészi kép: az ezred tisztikarának magán tulajdona volt! Amint az egykori 64-es ezred ma is élő tisztjei állítják, ez a festmény most is a még élő 64-es tisztek magán tulajdona!

Ugy halljuk, hogy a kép igen előkelő helyen van most kifüggesztve a szászvárosi házi ezred laktanyájában, de bizony a vasmadár maholnap darabokra zuzatik és ezzel: „fuit, fuit ingens gloria Teucrum.“

Gergő Adorján.

Végre valahára ittthon vagyok!

Nem tagadom, jól esik, hogy valahára a nyaralásnak is vége. Mindenütt ahol voltam, szép volt, jó volt, na de a legjobb mégis csak ittthon. Kellemes meglepetés már az állomáson fogadott. — Kíváncsiságomra ugyais kisült, hogy a másik autobus, ennek a jobbiknak az öregapja, a szó szoros értelmében megsült. Így aztán van remény arra, hogy egy szép vadonatúj autobus fogja nemsokára fogadni a pasasokat. Az első villanylámpa bánatos pislogása ijedelemmel töltött el. Azt gondoltam, hogy már éjfél van s hogy kezdnek kialudni, de minthogy alig volt este 9 óra, akkor jutott eszembe, hogy bizonyára a villanyosmű nagymotorja is nyaral, addig pedig a dédapja adja azt az erőt, mely szükséges ahhoz, hogy a fogyasztók megvakuljanak. Kíváncsi vagyok ellenben, hogy vajjon a villanyszámlát is redukálják-e?

A Korona vendéglőnél leszálltam, gondoltam, egy feketét még lenyelek, mielőtt hazamegyek. Ejha ezt ugyancsak okosan csináltam, éppen

a tüzoltók gyűléseztek, legalább megtudom mi ujság tüzoltóknál. Ugy félfüllel ellestem, hogy a jövő héten nekifognak a tüzoltó torony építéséhez, mert ez az építkezés elodázhatatlan. Igaz, a szenátor ur, vagyis a tüzoltó egyesület elnöke és a többi nagyfejek is mind egyre-másra vakargatták a tarkójukat, nyilván azért, mert nem igen tudták honnan fedezzék a kiadásokat, de végtére mégis csak kisütötték a pénz forrást; ezt onnan gondolom, mert a gondterhes arcok kiderültek és mind-egyik rendelt magának egy-egy kapucinert. A következő tárgy az automobilos pumpa volt. Kemény dió! Ezzel érdemes lesz egy külön cikben foglalkozni.

Következtek a tüzoltóparancsnokság panasza. Na ez volt ám izgalmas. Tény az, hogy szenátorunk amúgy is ritka haja szálanként meredt az égnek, amit persze csak én, a nyugodtan szemlélő vettem észre, mert a hajzat rövidre volt nyírva, de azért mégis tótágast állt. Dehát irtózat is még csak el is gondolni, hogy a scoală de artă padlásán működő mozi, ha — Isten ments — kigyulladna, milyen irtózatot okozna, mert ott a néző publikum mind egy szállig oda veszne. A tüzoltóparancsnokság, rendőrség és egyéb autoritások pedig tehetetlenek ezzel szemben, mert az anomáliák megszüntetésére nem kompetensek, vagyis a mozitulajdonos kisütötte, hogy a mozi Kasztó határában van, oda pedig a rendőrkapitány urunk hatásköre nem terjed ki.

Távol áll tőlem a rendőrségnek utbaigazítást adni, de kénytelen vagyok figyelmét a közállapotokra felhívni. Igaz ugyan, hogy a szóban forgó mozi Kasztó határában van, de az is igaz, hogy a nézőközönség szászvárosi. Kérdem, hogy ha — őrizzen a Mindenható — ott egy katasztrófa történik, kit terhel a felelőség? A tüzoltóság már eleve elhárítja magáról azt, ha egy csomó ember elpusztul, vajjon most, hogy így nyilvánosan leszögezzük a veszedelmet, a tulajdonos tehát tudva veszélyeztetni a publikumot, kérdés vállalja-e a felelőséget a publikum biztonságáért? Most már van tisztességes, nagyvárosba is beillő mozink, ahol a közönség biztonságáról (feltevé, hogy a minimaxok a helyeiken vannak és tüzoltó őrség a törvény szerint jelen minden előadáson) a legmesszebbmenő gondoskodás történt, miért kell eltérni azt, hogyha már oly oktanok az emberek és maguktól rohannak vesztükbe, hogy ily lehetetlen érvekkel bujjon ki valaki a törvény szigora alól. Tessék az esetet a csendőrségnek vagy a szolgabírósnak kiadni és reakényszeríteni, hogy a mozitörvénynek hatályt szerezzen.

Azt pedig, hogy ezen anomáliákat megmertem írni, ne tessék rossz néven venni, a katasztrófa nem ismer nemzetiséget, az, ha jön, éppen úgy szegi az Ön nyakát, mint az enyémet. Kötelességünk ellenben a legmesszebbmenő óvintézkedést megtenni, hogy a katasztrófát megelőzzük.

A tárgyalás további folyamán kitért, hogy derék tüzoltóságunk figyelme mindenre kiterjed, mindent tud és mindenütt rendet teremt. A nagy nyilvánosságnak fogalma sincs arról, mily rengeteg munkát teljesít a legnagyobb csendben a tüzoltó-egylet. Ugy hiszem, nem ártok a köznek, ha elárulom, hogy kell ügyelni, nehogy büntetéspénzeket kelljen fizetnie. Figyelmeztetjük a háziurakat és lakókat egyaránt, üzleteket, raktárakat, hogy vizet ebben a szárazságban minden lehető cseberben, kádban, edényben, valamint létrát készletben tartsanak. Péterek és Pálok, ne rakjátok a szénát, szalmát és egyéb gyúlékony anyagot a szomszéd háza falára, hanem

ki a kertbe vagy más helyre. Szomszédok ügyeljenek egymásra, nehogy a nyári tűzhe-lyek a szomszéd házát veszélyeztessék. Aki csak teheti, tartson otthon vagy a raktárában, üzletében, üzemében minimaxot. A padláson minden kéményajtó csukva legyen, ahol nincs ajtó, frisset tegyetek.

Biztosítók vagyonotokat kartellben lévő, jó biztosító társulatnál. Istállóba, padlásra, pincébe csukott lámpával járjatok csak. Akit gyúlékony anyagok mellett cigarettázva talál- tok, füssétek jól kupán, a rendőrség az ilyen pofonokat elnézi, sőt a cigarettázót tilteti hü- vösre. Szóval, ügyeljenek mindenféleképpen, nehogy lángok martaléka legyen vagyonotok. Igaz, a megyében városunk tűzoltósága a leg- jobb, ami kitűnik a biztosító társaságok év- könyvéből. Amig ugyanis más városokban a biztosítási koefficiens 3:5, addig Szászvároson csak 1:5, ami azt jelenti, hogy jó tűzoltósá- gunk révén olcsóbb a biztosítás. Tűzoltóság ide-oda, mégis jobb, ha mi magunk is ügye- lünk a tűzveszélyre.

Ilyen tanulságos volt megérkezésem első estéje. Mégis csak jó, hogy fekete nélkül nem tértem pihenőre. Ki irta volna meg akkor ezt a riportot? ALPHA.

HIREK.

Ahol nincs, ott ne keress.

Megérkezett a nem tudom hányadik hő- hullám, hogy ellensúlyozza az elmúlt tél nem tudom hány fagy és hideg hullámát. Megérkezett az ugorkaszegzon is és szor- galmas háziasszonyok a hőségől savanyu hangulatban savanyítják félire a sok ugor- kát. S ebben a nagy hőségben és ugor- kajárványban mégis sikerült felkelteni la- punknak egy pillanatra a közönség érdeklődését, éppen olyan mértékben, mintha már ősz volna s benne lennénk a társa- dalmi és politikai szenzációk kellős köze- pében. Ennek az eléréséhez pedig csodá- latoskép nem is kellett a tollat rágni, nem kellett gondolkodás közben egy trafikot el- szívni, nem kellett izzadni, magától jött. Egy kicsi hírecske volt csupán az egész, de mikor írták, a sok ugorkától savanyu volt az író hangulata s amikor szedték, a forrón tűző nap éppen a szedő gyerek szöke buksiján szemtelenkedő légyházas- pár pajzánkodását kísérte kitarító figyelem- mel és egyre fokozódó hévvel. E külső, ép- pen nem nyugalmas körülmények ily ősz- szejtársása okozta aztán azt, hogy egé- szen értelmetlen mondat íródott és szedő- dött ki, melyet a korektor a mostani vil- lanyvilágítás mellett ráadásul el is nézett. Volt tehát egy hírünk s volt egy még ször- nyűb toll botlásunk; akadt azonban egy okos koponyánk, aki azt tanácsolta, ra- gasszuk át az egész hirt. A közönséget ez izgatni fogja s legalább megtudjuk, hogy olvasóink között a titok szentsége mennyit ér. És így lőn cselekedve. Olvasóink szeme a betűkön nem, de a leragasztott helyen tényleg meg is botlott. Voltak olyanok, kik lustaságból nem érdeklődtek tovább, de voltak nénikék és ezeknél még kíváncsibb bácsikák, kik szörnyű dolgot sejtettek az eltakart helyen s elfeledkeztek arról, hogy az újságcsinálók is közönséges emberek, kiknek lehet botlásuk, melyet titkolni sze- retnének s melyhez még akkor sincs má- soknak joga, ha mindjárt nyomdafestéket is látott az. De hát Istenem, gyarlók va- gyunk mi emberek, s pláne augusztusban, mikor nyakig benn ülünk a patak hűsítő vizében, vagy pedig a sörös pohár aljára

értünk csak ki kell beszéljünk magunkat s miután a magunk gondja nem elég az üres idő kitöltéséhez, valamiképen csak meg kell a bogot a káka tövében keresni. De bi- zony a sok fáradságot nem érte meg a ti- toknak declarált hírecske kibogozása. A nénémasszonytól kapott tanács alapján nap- fény felé tartották s úgy sem pattant ki a nagy böngészésből szenzációs ujság, le- nyalták a papirost és mandula gyulladást kaptak ettől, benedvesítették s hasznavehe- tetlenné tették a többi olvasni valót. S ha némelyek kibetűzték hosszas fáradság után, nagyot csalódtak. Bosszankodtak is néme- lyek a trükkön, de ma már valamennyien elfeledték az első napok izgalmas kíván- csiskodását s most várják a következő lap- számot, hátha az hoz valami helyreigazi- tást, valami magyarázatot, mert hátha Iste- nem még is csak volt valami rendkívüli a leragasztott helyen. A lapszám itt van s a magyarázat is. Ezeknek a kíváncsiaknak küldöm e pár sor irásom, megtoldva azzal a jó tanáccsal, hogy ahol nincs, még ugorka szezonba se keress. —beta—

— **Doktor-avatás.** Szorgalmas és kitarító munka és tanulás eredményeként f. év június 9-én a szegedi Ferenc József tudomány egye- temen Bájás Antalt — városunk szülöttjét — a jogtudományok doktorává avatták.

— **Az új kollégium végsorsa.** Évek óta, mióta a hatalom és az önkény jónak látta, hogy Hunyadvármegye magyarságának, a re- formátus hitnek, a magyar nyelvnek, az egye- temes kulturának évszázados, szeplőtlen multra visszatekintő, erős bástyája felett meghuzza a halálharangot, mindig visszatért, mindig kísértett a Kún-kollégium szomorú sorsa. A Kún-kollégium vezetősége, az előjáróság és az egyházkerület, megkísérelt mindent, hogy ha már gimnázium alakjában nem, valami más formában próbálja fenntartani azt a te- kintélyes vagyontömeget, ami már évek sora óta üresen, jövedelem nélkül, vagy el- requirálva, de súlyosan megadóztatva, rom- lásnak és pusztulásnak kitéve várja az idők jobbrafordulását. Sajnos, az Anghelescu-féle mentalitáson minden jószándék megbukott. A külső körülmények kényszerítő hatása és az Egyházkerület egyetemes érdeke végül mégis arra az egyedüli megoldásra kénysze- ritették az Igazgató Tanácsot, hogy a kor- mány részéről a gimnázium új épületének a megvásárlására tett ajánlatát megfontolás tár- gyává tegye. A feltételek materiális és a bé- keszerződésben valamint az alkotmánytör- vényben lefektetett jogok keretén belül, oly természetűek voltak, melyek biztosították volna egyrészt a kollégium többi ingatlanainak az érinthetlenségét és másrészt egy négy osztályú alsóbb gimnáziummal s az elemi is- kolánknak egy internátussal való kibővítése által, annak zavartalan működési és fejlődési lehetőségét. Az ebben a szellemben folytatott tárgyalások azonban, a feltételek visszautasi- tása miatt, mindeddig nem vezettek ered- ményre. A napokban, a már régen alvó ela- dási ügyben az előjáróságot teljesen meglepő, új fordulat állott be. Anghelescu miniszter Erdélyt boldogító útjában érintette városun- kat, megtekintette a gimnázium épületét s kijelentette, hogy a minisztertanács megadta a felhatalmazást, a Makkay Sándor ref. püs- pök által lefolytatott állítólagos tárgyalások alapján, a szerződés megkötésére. A megle- petés itt érte a kollégium érdemes előjáró- ságát. Mert befejezett és jogilag kötelező té- nyek előtt állván, az Igazgató Tanács által a miniszterium elé terjesztett eladási aján-

latot, már nem dolgozhatta át alaposabban és precízebben, csupán a maga informatív tanácsait adta meg a megkötendő szerződés- hez és egyben nyomatékosan felhívta az Ig. Tanács figyelmét arra, hogy az Előjáróság az eladásból befolyó összeg felett maga tartja fenn magának kizárólagosan a rendelkezési jogot és az összeg csak szászvárosi és hu- nyadmegyei magyar kulturális célokra hasz- nosítható és fordítható. Nem tudunk többet a kollégium eladásának további sorsáról, de jelezzük azt, hogy vásár esetén a régi kol- légiumot ki kell azonnal üríteniök a liceu- mosoknak és ott egy nyilvánossági jogosult- sággal bíró ref. elemi iskolai internátus és ref. árvaház fog berendeztetni, melynek nyil- vánosságát a miniszter elismeri. Véleményünk szerint: megnyugtató az aggodalmaskodó- kat, hogy a vásár nem fog létrejönni az idén sem, mert a miniszterium egyszerűen nem tudja előteremteni a 8 millió leu vételárát. Hitelbe, vagy biztosíték nélküli részletekre meg sem az Ig. Tanács, sem az előjáróság semmi szín alatt nem hajlandók eladni, az új kollégiumot! Tehát az új kollégium vég- sorsa még nincs megpecsételve, sőt hiedel- münk szerint, tornyos tetején még tovább is büszkén fog forogni kálvinista kakasunk!

— **Városi taxák visszaállítása.** Mivel az év elején a prefektus rendelkezése alap- ján a város által eddig szedett taxák meg- szüntek, a város kiadásainak fedezése hirtel- len nagy nehézségbe ütközött, a fedezetlen hiány áthidalhatatlan mélységnek bizonyult, különösen akkor, mikor a miniszteriumban sem sikerült kieszközölni állami dotációt a hiány fedezésére. A jelenlegi tanács most ki- mondotta, hogy a taxákat, melyeket a pre- fektus jogalap nélkül szüntettet be, visszaál- litja és pedig most azonnal, az eladott álla- tok után szedendő taxát az 1927-ben érvény- ben volt mértékben. A többi taxák ügyének tanulmányozását is elrendelték, hogy életbe- léptetésük mentől előbb megtörténhessék.

— **Szászvárosi Magyar Tagozat vá- lasztmánya** a megajánlott párttagsági járulé- kok sürgős befizetésére ez uton is felhívja magyar testvéreinket. Különben a hátraléko- sokat a bizalmi férfiak rövid időn belül sze- mélyesen is megfogják keresni a felajánlott hátralékos összegek inkasszálása végett.

— **A szászvárosi állami anyakönyvi hivatal** házassághirdető táblájáról. Völegény: Jártó Péter 26 éves ref. vallású nőtlen keres- kedő vulkáni lakos, menyasszony: Kardos Erzsébet 25 éves ref. vallású hajadon szász- városi lakos.

— **Autó égések.** A múlt hetekben a ro- moszi őrház közelében egy temesvári ügyvéd luxus autója benzin robbanás következtében meggyült és összes alkotórészei a motor kivé- telével elégték, vagy hasznavehetetlenné vál- tak. Ugyancsak a múlt héten, hasonló okok- ból, nagy károsodás érte Szöllösy János de- rék autó vállalkozónkat. Zöld autobusza Kud- zsirról hazafelé jövet — megint csak a ro- moszi őrház táján — benzin cső repedés kö- vetkeztében, meggyült és az autobusz telje- sen porrá égett. A tetemes kár — hír szerint — meg fog térülni, mert az autobusz bizto- sitva volt.

— **A helybeli állami rendőrség köz- hirrre teszi,** hogy az 1925. és 1926. évfolyam- beli helybenlakó hadkötelesek kötelesek 48 óra alatt jelentkezni a helyőrség főnökénél (Roşca rendőrbiztosnál.)

— **Vettük közlés végett a helybeli já- rásbíró elnökétől a következő Pres. I. A. 591/1928. számú körözüvényt:** Az 1928. ju- nius 28-ról kelt 57979. számú igazságügymi- niszteri rendelet értelmében a világháboruban eltűntek holtánnyilvánítása iránti eljárás lehe- tősége a Monitorul Oficial 1923. dec. 12-én

megjelent 204. számában kihirdetett törvény alapján 1928. december 12-én megszűnik. Felhívom az érdekelteket, hogy amennyiben a holtánnyilváníttatás szüksége még fennáll, erre vonatkozó irataikat az illetékes bírósághoz mielőbb benyújtani el ne mulasszák, mert ezen időponton túl ilyen eljárás megindítása a törvény értelmében lehetetlen lesz. Orăștie, 1928. július 28. Dr. Deac elnök.

— **Megyei hírek mogyoróhéjban.** A Déva 344. jelzésű autó Petrozsényből Puj felé mintegy 100 kilométeres sebességgel száguldva, Banica állomás körül fék és motorhiba következtében nekiment egy telefon pőzának. A sofför lábát törte. — Berendi Tódor vulkáni bányamunkást egy rázuhant bányafa megölte. — A Paringon az egyik erdőben tűz ütött ki és 80 holdon mintegy három millió leu kárt okozott. — Piskinc község korcsmárosához betörték és 30000 leu italárut elloptak. A betörést a szolga követte el. — Egy birtini szolgálagény a mezőről megrakott szekérral jött hazafelé. Utközben a megbokrosodott lovak a szekeret elragadták s a fiu a szekér alá került, amely halálra zuzta. — Zalasdon Farkas Dénes csélgépének helyét akarta megváltoztatni. A gép megcsuszott s a kerék a gazda lábára ment. Jobb lábát eltörte s a ballában is súlyos sérüléseket okozott. — Lónyán az elmúlt hét egyik éjjelén rettenetes vihar dühöngött. A villám a szabadban alvó állatok közül mintegy 15-öt sujtott agyon.

Danksagung.

Für die vielen Beweise herzlicher Teilnahme, für Kranz und Blumenspenden anlässlich der Beerdigung unseres unvergesslichen Toten: Viktor Schönhardt, sagen wir allen Teilnehmenden, insbesondere seinen Berufskollegen, der Schustergässer und Altdeutschen Nachbarschaft unseren tiefgefühlten Dank.

Die trauernden Hinterbliebenen.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen halottunk: Schönhardt Viktor elhunytá alkalmával az iránta való kegyelet és irántunk való részvételnek oly meghatározó módon adtak kifejezést, úgy az egyesek, az elhunyt kollégái, valamint a Schustergässer és Altdeutschen Nachbarschaft, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Vonatok érkezése és indulása.

Tövis felől érkezik:	Piski felé indul:
243 sz. Személyvonat	129 133 órákor
239 " " "	812 816 "
241 " " "	1751 1754 "
21 " Gyors "	945 946 "
5 " Express "	209 210 "
Piski felől érkezik:	Tövis felé indul:
244 sz. Személyvonat	348 350 órákor
240 " " "	1102 1106 "
242 " " "	1937 1940 "
6 " Express "	439 440 "
22 " Gyors "	2108 2110 "

Munkásvonatok.

Piski felől érkezik:	Alkenyérig indul:
Munkásvonat	501 502 órákor
" "	1720 1721 "
Alkenyérről érkezik:	Piskiig indul:
Munkásvonat	610 611 órákor
" "	1901 1902 "

Autóbuszok 25 perccel vonatérkezés előtt indulnak az összes vonatokhoz, a munkásvonatok kivételével.

Egy jócsaládból való tanoncleány felvétetik dr. Goikáné-Alvinczy Elza fogműtermében.

Kitünő és jóminőségű kenyér- és tészta-liszt a legolcsóbb napi áron **F. Ábrahám** cégnél kapható. 17 2-4

Ne üljön fel hangzatos reklámoknak! mert a legizlésebb kivitelű nagytításokat

Zweier Róbert fényképésznél rendelheti.

Fekete, Sepia, Aquarell, Pastell, Olaj- és Gravour kivitelben.

Olcsó árak!
Garantált munka!
13 4-5 **Fizetési kedvezmény!**

Értesítés!

15 2-2

Tisztelettel értesitem Szászváros és vidéke t. közönségét, hogy a Széles Endre ur algyógyi „Megváltó“-hoz címzett gyógyszerári jogositványát megvettem és a modern kornak valamint a közegészségügyi törvényeknek megfelelő teljesen új

gyógyszertárat

rendeztem be a földmives-iskola épületében a főuton, melyet a múlt hó 31-én megejtett hivatalos vizsgálat után e hó 1-én átadtam rendeltetésének. Raktáron tartom az engedélyezett bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeket, kozmetikai cikkeket, a Schwarzlose berlini cég elsősorú illatszereit, továbbá gummi és betegápolási cikkeket.

Különösen figyelmébe ajánlom a t. közönségnek saját készítésű havasi málna-szörpömet, áfonya gyógyboromat, „Flóra“ növény és virágtápsómat, valamint elsősorú és kipróbált kozmetikai készítményeimet. — A t. közönség megtisztelő bizalmát kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

HARY SÁNDOR, gyógyszerész.

Az Algyógyfürdőre közlekedő autóbuszok megálló helye.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!